

fosfor

CAMPAGNE
WAARDIG WERK
**BETERE
ARBEIDSREGELS
IN NOORD EN ZUID**

Editio

INHOUD

FOCUS

Campagne Waardig Werk

p. 3 - 10

INTERVIEW

Succesvolle strijd tegen onderaanneming

p. 6

IN BEWEGING

p. 7 - 8

NIEUWS UIT HET ZUIDEN

Gender in de Afrikaanse vakbeweging

p. 9 - 10

WERELDKUEN

Jacquica

p. 10

SPOTS OP

onze fos-kernen

p. 11

AGENDA

p. 11

Colofon

Deze publicatie kadert in het beleid inzake educatieve initiatieven rond ontwikkelingssamenwerking van de Provincie Vlaams-Brabant

Samenstelling en (eind)redactie: Lisa Develtere
Vormgeving: sp.a grafische dienst
Drukkerij: Druk in de Weer. Gedrukt met vegetale inkt op 100% gerecycleerd papier.
Met de medewerking van Rita Cloet, Sissi Vlamynck, Isabel Wagemans, Jolanda Janssen, Carlos Rovzar en Truus Barremaecker.
Alle foto's zijn © fos, tenzij anders vermeld.

fosfor (m.&o.; g.mv., stofn.) [<Lat. Phosphorus (Morgenster, Venus) < Gr. Phosphoros (lichtbrenner), licht ontvlambaar chemisch element dat in de natuur veelvuldig in verbinding met andere lichamen voorkomt]

Wil je **fosfor** niet langer ontvangen? En het milieu en ons budget een plezier doen? Geef ons een seintje, en dan verwijderen wij u uit ons adresbestand.

Grasmarkt 105 bus 46
1000 Brussel
tel. 02 552 03 00
fax 02 552 02 96
info@fos-socsol.be
www.fos-socsol.be
rek.nr 000-0000074-74

Beste lezer,

fos steunt de sociale strijd van partnerorganisaties in het Zuiden. In tijden waarin vakbonden geconfronteerd worden met massale ontslagen bij bedrijven als Carrefour en Opel rijzen dan al snel vragen als: "Hebben wij hier niet al genoeg problemen?"

Het antwoord is eenvoudig. Sociale strijd is wereldwijd! Als Noord en Zuid de krachten bundelen kunnen we samen betere arbeidsregels afdwingen. In plaats van in het Noorden in te binden, moeten we het Zuiden versterken. Enkel zo kan de wereldwijde afbraak van de arbeidsregels voorkomen worden. Hoe meer de arbeidsnormen voor de arbeiders in het Zuiden verbeteren, hoe meer dit de arbeiders in het Noorden versterkt.

Dat internationale solidariteit niet onbelangrijk is, getuigde Leonard Gentle van het Zuid-Afrikaanse onderzoeksinstituut en **fos**-partner ILRIG tijdens de lezing ter

herdenking van Karel Van Miert: "Internationale solidariteit maakte de strijd tegen apartheid mogelijk. Acties in het buitenland gecombineerd met lokale strijd hebben Zuid-Afrika bevrijd." Ook voor de Ecuadoraanse vakbondskoepel Fenacle is internationale solidariteit belangrijk. Recent voerden ze een succesvolle strijd tegen de wantoestanden bij onderaanneming. Dit succesverhaal staat centraal in onze voorjaarscampagne rond waardig werk. We moeten samen strijden voor betere arbeidsregels in Zuid en Noord. Hier blijven wij op hameren!

Annuschka Vandewalle
Algemeen Secretaris
fos - socialistische solidariteit

mijn gedacht ... mijn gedacht... mijn gedacht...

Stelling -->

"Werknemers worden verplicht mensen te werk te stellen via onderaanneming en tijdelijke contracten, omdat vaste werknemers te duur zijn."

In sommige sectoren moeten werknemers het stellen met een minimumloon van amper 8,5 euro bruto per uur. Is dat te duur? En uitzendkrachten kosten meer dan vaste contracten. Waarom doen werkgevers dan zo graag een beroep op uitzendarbeit? Zodra het minder goed gaat willen ze werkkrachten kunnen opzieschuiven. Bovendien verhoogt uitzendarbeit de personeelskosten niet, want het wordt geboekt als "goederen en diverse diensten". Winsten worden beveiligd tegen marktschommelingen door middel van onzekere contracten die de sociale bescherming van de werknemers ondermijnen.

Jacques Michiels, algemeen secretaris AC, woordvoerder coördinatie interim ABVV

In een economie die alleen maar denkt aan winst maken, wordt altijd bespaard op de zwakste schakel, namelijk de arbeiders. De onderaanneming was in Ecuador de manier om alle sociale bijdragen af te schaffen, en arbeiders niet langer in vast dienstverband aan te nemen. Gelukkig heeft de regering van Rafael Correa begin 2007 de onderaanneming afgeschaft en in de nieuwe grondwet van 2008 is dit nogmaals bekrachtigd. Daardoor zijn duizenden tijdelijke arbeidskrachten vaste werknemers geworden en hebben ze een grotere werkzekerheid verworven.

Ángel Rivero, voorzitter FENACLE en Hector Yela, technische steun FENACLE

Word fan van **fos** op www.facebook.com en zet de discussie verder!

CAMPAGNE WAARDIG WERK

Eerst de werknemers, dan de economie

De recente gebeurtenissen bij Opel en Carrefour tonen aan dat ook in België werknemers maar al te vaak gezien worden als gereedschap. Net als apparaten worden ze aan- en uitgezet wanneer gewenst en zijn ze gemakkelijk vervangbaar. Om winsten te maximaliseren wordt voor het goedkoopste gereedschap gekozen, ook als het zich in een ander land bevindt.

Daarom voert **fos** samen met de vakbonden en andere ngo's al bijna twee jaar campagne voor waardig werk, want werknemers zijn helemaal geen gereedschap! Daarom blijven we er op hameren: we willen betere arbeidsregels in Noord en Zuid. Overal ter wereld zouden mensen degelijke inkomsten moeten krijgen om een waardig leven te kunnen leiden.

Waardig werk is helaas nog geen realiteit voor miljoenen werknemers in het Zuiden én het Noorden. Zonder internationale, bindende arbeidsnormen zullen we er nooit in slagen hier verandering in te brengen. Niet enkel politici hebben hier een verantwoordelijkheid, ook de werkgevers kunnen heel wat doen om waardig werk te realiseren. Concreet vragen we aan de Belgische werkgevers alle basisarbeidsrechten te respecteren en te doen respecteren. Zowel in de eigen

onderneming als bij hun leveranciers, onderaannemers en dochterbedrijven. Niet door vrijblijvend een charter te ondertekenen, maar door een tastbaar engagement.

“Werkgevers kunnen heel wat doen om waardig werk te realiseren.”

Tijdelijke arbeid

Grote bedrijven doen steeds vaker een beroep op onderaanneming. Dit betekent dat ze niet alles meer zelf doen. Hun werking wordt in alemaal kleinere delen opgesplitst en die deeltaken kunnen gemakkelijk verschoven worden naar een ander bedrijf. Ze huren bijvoorbeeld steeds meer tijdelijk poetspersoneel in via een gespecialiseerd bedrijf, terwijl

ze hier vroeger vast poetspersoneel voor in dienst hadden. Ze schuiven op die manier de verantwoordelijkheid voor dit personeel af op de onderaannemer; het poetsbedrijf. Ook worden vaste werknemers meer en meer vervangen door tijdelijke contracten, bijvoorbeeld via interimkantoren. Als de zaken even minder goed gaan, zal het bedrijf in de eerste plaats de tijdelijke contracten stopzetten.

Het opsplitsen van de werking maakt het niet alleen gemakkelijk om taken door onderaannemingen te laten uitvoeren, steeds vaker verhuist een volledig deel van de productie zelfs naar een andere plaats. Een gsm wordt bijvoorbeeld niet meer volledig in één fabriek in Duitsland gemaakt, maar het scherm produceert men in China, het toetsenbord in Taiwan en de batterij in Thailand.

>>

Het werk op de Ecuadoraanse suikerrietvelden is hard en ongezond. Het maandloon volstaat niet om een basispakket aan levensmiddelen te kopen.

Waardig Werk

- ➔ heeft oog voor een gelijke toegang tot werk zonder enige vorm van discriminatie;
- ➔ moet zorgen voor een waardig loon, voor de werknemer en het gezin, waarmee ze waardig kunnen leven;
- ➔ garandeert sociale bescherming in geval van ziekte, zwangerschap en bij eventuele andere problemen tijdens het leven;
- ➔ verzet zich tegen elke vorm van uitbuiting;
- ➔ moet mensen toelaten om zich onderling te organiseren zodat ze hun belangen collectief kunnen laten vertegenwoordigen via vakbonden en om zich te engageren in een echte dialoog als burger en werknemer.

Braaf zijn

"Braaf zijn of we zijn hier weg!" is een drukkingsmiddel dat bedrijven maar al te vaak gebruiken. Als werknemers niet instemmen met lage lonen, slechte werkomstandigheden of zich organiseren in een vakbond, dreigt de werkgever om de productie simpelweg te verplaatsen naar een plaats waar de werknemers wel "braaf" zijn. Soms slagen grote bedrijven er in om ook overheden in hun greep te krijgen. Vaak heeft men het over de 'Race to the bottom'. Dit is een neerwaartse wedloop tussen landen om de slechtste werkomstandigheden te bieden en op die manier competitief te zijn tegenover andere landen.

Om deze 'Race to the bottom' te keren, zijn er regels nodig. Enkel zo kunnen multinationals de werknemers van arme landen niet meer uitspelen tegen die van de rijkere landen. Boven-

dien moeten de bedrijven de reeds bestaande regels - zoals de Internationale Arbeidsnormen - naleven. Het is aan de overheid om erop toe te zien dat dit effectief gebeurt. Werknemers en overheden chanteren met uitspraken als "Braaf zijn of we zijn hier weg!" zal dan niet langer mogelijk zijn.

Crisis als excuus

"Eerst economie, dan werknemers", lijkt in tijden van crisis op het eerste zicht een logische uitspraak. Niets is echter minder waar. De uitdagingen waar we nu voor staan, mogen niet als excuus gebruikt worden om de bestaande arbeidsregels in vraag te stellen of zelfs af te bouwen. Dit zegt ook Guy Ryder, de Algemeen Secretaris van het Internationaal Vakverbond (IVV): "We willen een economie gebaseerd op sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid met respect voor syndicale en arbeidsrechten. We willen een wereldregering die voorrang geeft aan de mensen."

"We zullen de naleving van de wet moeten afdwingen."

Moedige believers

Niet alleen in België en Europa strijden ngo's en vakbonden voor waardig werk. Organisaties in het Zuiden doen dit ook en bereiken wel degelijk resultaten. **fos** kiest ervoor om aan de kant te staan van deze moedige believers. Internationale steun en solidariteit is namelijk heel belangrijk. In Ecuador resulteerde de strijd van de vakbond in de regulering van onderaanneming in de nieuwe grondwet. Een mooi voorbeeld van wat mogelijk is!

Omdat Ecuador zijn landbouwbeleid afgesteld heeft op de agro-industriële exportbedrijven, hebben vele

boeren hun grond verloren en zijn zij landarbeiders geworden in dienst van middelgrote en grote landbouwbedrijven.

Koppelbazen

Het werk in de landbouwsector is vaak tijdelijk en de werkomstandigheden zijn hard. Het loon is laag en arbeidsrechten zo goed als onbestaande. De landarbeiders in de agro-industrie behoren tot het armste deel van de werkende bevolking. Sinds de jaren tachtig werd in de agro-industrie onderaanneming steeds verder doorgeduwd. In de suikerrietsector stelden de grote bedrijven tussenpersonen aan om arbeiders te ronselen, de zogenaamde 'koppelbazen'.

"We gingen van de ene naar de andere onderaannemer. We werkten twee, drie dagen voor Juan, dan weer voor Pedro. Zij trokken wel sociale bijdragen af, maar stortten die niet door. Al dat geld zijn we kwijt", zucht arbeider Jorge Muñoz. Op die manier onttrokken de bedrijven zich aan hun verantwoordelijkheid als werkgever. Dertiende of veertiende maand, ontslagvergoeding of eindejaarspremie: de landarbeiders kregen er niets van te zien. "Van zodra je voor je rechten opkwam, kende de baas je niet meer. Ook de koppelbaas keek de andere kant op."

Contracten waren onbestaande of in het beste geval tijdelijk. Voor de meeste landarbeiders betekende dat ook een gebrek aan sociale zekerheid. "Als je ziek werd, bleek meestal dat de werkgever geen of weinig bijdragen had doorgestort. Dan moest je de dokter helemaal uit eigen zak betalen, als je dat al kon."

De werkonzekerheid was erg groot. "Als je een probleem had, met een chef bijvoorbeeld, werd je zonder een cent aan de deur gezet. Het eerste wat men ons zei was: 'Als jij weggaat,

De kappers werkten jarenlang voor koppelbazen. De aanhoudende strijd van de vakbonden leidde tot de regulering van onderaanneming in de grondwet.

staan er tien anderen te wachten om je plaats in te nemen.”, vertelt Orlando Rosado, suikerrietarbeider en vakbondsmilitant.

Einde van de wantoestanden

Vakbondskoepel en **fos**-partner FENACLE voerde in Ecuador jarenlang campagne voor de afschaffing van onderaanneming. In het begin stonden ze alleen, maar geleidelijk aan slaagden ze erin om medestanders te vinden om de wetgeving rond onderaanneming aan te vechten. En met succes! De nieuwe grondwet die per referendum op 28 september 2008 massaal werd goedgekeurd, moet een einde maken aan de wantoestanden.

De opluchting is dan ook groot en de waardering voor FENACLE navenant. De toenmalige voorzitter van FENACLE, Guillermo Touma, zetelde in de door de president Correa samengeroepen grondwettelijke vergadering en slaagde erin om de beperking op onderaanneming op de agenda te plaatsen. Wat eerst een brug te ver leek, bleek na stevig lobbywerk toch haalbaar. Onder president Correa was het politieke klimaat bovendien rijp. Nu is onderaanneming enkel nog toegestaan voor wat niet tot de kernactiviteiten van het bedrijf behoort.

Dit is het begin

Is het werk daarmee afgerond? “Zeker niet”, zegt Touma. “Dit is nog maar het begin. We zullen de naleving van de wet moeten afdwingen”. Een van de huidige strijdpunten is bijvoorbeeld het optrekken van het loon tot het overeenkomt met de kost van een basispakket aan levensmiddelen. Nu is het minimumloon onvoldoende om van te leven. Verder moeten vakbonden als FENACLE ook de arbeidsrechten doen respecteren, zoals beschermende kledij, rustpauzes, vakantie, ...

Momenteel is FENACLE actie aan het voeren voor de erkenning van de anciënniteit van de arbeiders. Aangezien de arbeiders vele jaren in onderaanneming gewerkt hebben, worden al deze jaren totnogtoe niet erkend, noch in geval van ontslag noch voor hun pensioen. De hoop leeft dat het lobbywerk zijn vruchten zal afleveren.

Waar de vakbond sterk staat, worden de arbeiders vrij goed beschermd. Arbeiders die geen vakbond achter zich hebben, zien hun rechten veel minder gerespecteerd, ook al werken zij nu in direct loonverband. FENACLE wil daarom vakbonden oprichten en leden werven om naleving van de arbeidswet af te dwingen.

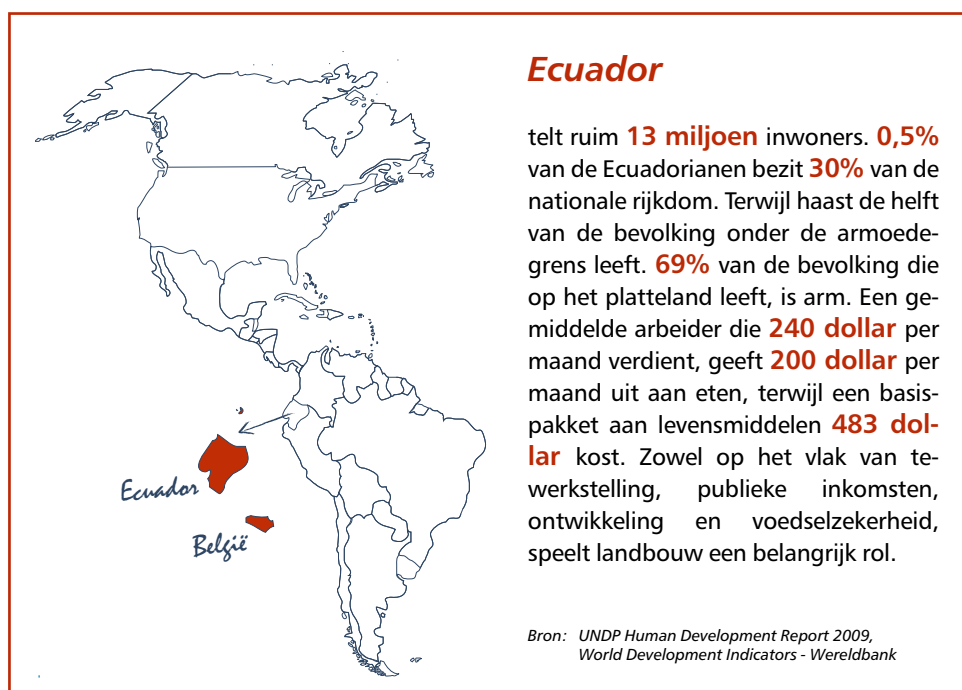
Strijdvaardigheid

Dat de militanten strijdvaardig zijn, is duidelijk. Ze zullen er alles aan doen opdat de grondwet ook in de feiten zijn weerslag krijgt. Ángel Rivero, de voorzitter van FENACLE, wijst op

het belang van internationale steun en solidariteit: “We hopen vooral dat internationale donoren, in dit geval **fos** en de Belgische vakbonden, onze spreekbuis kunnen vormen en zo ons werk met anderen delen. Dat ze anderen vertellen over de werkomstandigheden in Ecuador en dat ze een van onze bondgenoten zijn. Zo kunnen we verder werken aan de strijd om respect te eisen voor de rechten van de arbeiders.”

fos wil samen met de vakbonden en andere ngo's de strijd van FENACLE en vele andere arbeiders en hun vakbonden in Noord en Zuid ondersteunen. Met de slogan “Werknemers zijn geen gereedschap, daar blijven we op hameren. Betere arbeidsregels afdwingen in Noord en Zuid” komen we naar buiten en vragen we aan de werkgevers een concreet engagement.

Sissi Vlamynck en Lisa Develtere

JOFFRE VALEROZO VAN FENACLE

Succesvolle strijd tegen onderaanneming

Joffre ging op elfjarige leeftijd aan de slag als suikerrietkapper. Hij werkt nu 10 jaar bij het Ecuadoraans suikerrietbedrijf Valdez en is er politiek secretaris binnen de vakbond.

Hoe ben je met vakbondswerk begonnen?

Vijf jaar geleden toen we ons begonnen te organiseren als suikerrietkappers die voor onderaannemers werkten. We waren de eerste organisatie van het land die erin slaagde om zich als werknemers van onderaannemers te organiseren. Het lukte dankzij de hulp van de vakbondskoepel FENACLE en de internationale solidariteit.

Welke strijd hebben jullie reeds gevoerd?

Toen FENACLE in 2000 in het bedrijf Alamo een vakbond wilde beginnen, ontdekten ze er een draaimolen van een kleine twintig bedrijven die om de zes maanden de arbeiders doorschoven zodat die geen bescherming konden eisen of rechten konden claimen. Dat was het begin van de strijd tegen onderaanneming in Ecuador. We kregen hierbij veel steun vanuit de regering.

Waarom vochten jullie tegen onderaanneming?

Toen we voor de onderaannemers werkten, hadden we geen directe band met het bedrijf. Het bedrijf was dus niet verantwoordelijk voor onze beschermende kledij, transport of het gereedschap. We kregen bovendien geen water om te drinken. Ze gaven ons geen sociale zekerheid en respec-

teerden de suikerrietkaptarieven niet. Door ons te organiseren hebben we die tarieven beetje bij beetje kunnen optrekken. Sinds de afschaffing van onderaanneming in 2008, zitten we in het collectief contract met het bedrijf. We worden nu in bussen vervoerd en we krijgen gereedschap en water.

“We eisen een degelijk loon en goede huisvesting.”

Met welke problemen hebben jullie momenteel nog te kampen?

De afschaffing van onderaanneming was al een grote stap, maar is niet genoeg. In het collectieve contract staat dat we pas over tien jaar recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden als de arbeiders die voorheen reeds vast tewerk gesteld waren binnen het bedrijf. Het gaat over jaarlijkse bonussen op basis van productiviteit en anciënniteit, de opbouw van je pensioen, een hospitalisatieverzekering en schoolgeld voor je kinderen. Velen van ons werken er echter al meer dan tien jaar. Al die jaren willen we niet zomaar laten verloren gaan. We willen dat ze erkend worden.

Hoe zit het met de arbeidsomstandigheden in de rietkap?

We worden betaald per ton gekapt riet en niet per uur. Om een voldoende hoog loon te kunnen hebben, moeten we van zes uur 's ochtends tot vijf uur 's avonds werken. Ik verkoop dus mijn gezondheid, want dit werk is heel ongezond en vergt veel van mijn krachten. Als het weer het toelaat, wordt het rietveld eerst in brand gestoken. Dan kan je meer riet kappen op een dag, maar de warmte en de rook in combinatie met de hitte van de zon, maken het heel uitputtend en ongezond. De werkgevers zien dat helaas niet.

Jullie voeren ook campagne voor betere arbeidsregels.

Dat klopt. We eisen van de bedrijven dat ze ons een degelijk loon en goede huisvesting geven. Met ons loon kunnen we niet eens een basispakket aan levensmiddelen betalen. Het is moeilijk om de bedrijven er bewust van te maken dat er niets ergs zal gebeuren als je waardig werk voorziet voor je werknemers. Daarom wil FENACLE de syndicale beweging nieuw leven inblazen en strijden voor voordelen en lonen die de basisbehoeften dekken. De internationale solidariteit steunt ons hierbij.

Isabel Wagemans en Lisa Develtere

in beweging

HAMER MEE OP ARBEIDS- REGELS IN NOORD EN ZUID

Werknemers zijn geen gereedschap. Dit is duidelijk. Nochtans is het een realiteit voor miljoenen werknemers in het Zuiden én het Noorden. Zonder internationale, bindende arbeidsnormen zullen we er nooit in slagen hier verandering in te brengen.

Voer actie samen met **fos**, de vakbonden en andere ngo's, want werknemers zijn geen gereedschap!

HANDJE TOESTEKEN?

Wil je de campagne en de eisen mee bekendmaken? Bestel gratis affiches, placemats, folders, pins en magneten via campagne@fos-socsol.be of tel **02 552 03 14**, zolang de voorraad strekt.

Zin om met ons op campagne-pad te gaan? We hebben een campagnestand op tal van evenementen en activiteiten van de socialistische beweging en daarvoor kunnen we steeds helpende handen gebruiken: opstellen en inkleden van de stand, bemannen/vrouwen van de stand, mensen informeren, en hen warm maken om de petitie te ondertekenen.

Ga naar www.fos-socsol.be of naar pagina 11 van deze fosfor voor een eerste overzicht van data en locaties!

WERKNEMERS ZIJN GEEN GEREEDSCHAP
DAAR BLIJVEN WE OP HAMEREN
BETERE ARBEIDSREGELS AFDWINGEN IN NOORD EN ZUID

ABVV
Samen sterk

www.waardigwerk.be

fos
Solidariteit

GEBETEN OM TE WETEN

Wil je graag wat meer te weten komen over onderaanneming, deregulering of over de sociale strijd van FENACLE, **fos**-partner in Ecuador? Dat kan! Je kan een glashelder dossier gratis downloaden op onze website www.fos-socsol.be

Dat er manieren bestaan om te beletten dat arbeid onderbetaalde koopwaar wordt en werknemers gereedschap worden, tonen Dirk Barrez en John Vandaele aan in hun boek 'Het mondiale uitzendkantoor - Waardig werk in tijden van globalisering'. Bestel het boek via

campagne@fos-socsol.be of tel **02 552 03 14**. Het kost €15 + verzendkosten.

"We gingen van de ene naar de andere onderaannemer. We werkten twee, drie dagen voor Juan, dan weer voor Pedro. Zij trokken wel sociale bijdragen af, maar stortten die niet door. Al dat geld zijn we kwijt."

Jorge Muñoz, arbeider uit Ecuador.

"We hopen vooral dat internationale donoren, in dit geval **fos** en de Belgische vakbonden, onze spreekbuis kunnen vormen en zo ons werk met anderen delen. Dat ze anderen vertellen over de werkomstandigheden in Ecuador en dat ze een van onze bondgenoten zijn. Zo kunnen we verder werken aan de strijd om respect te eisen voor de rechten van de arbeiders."

Ángel Rivero, voorzitter FENACLE (vakbondskoepel Ecuador)

"De werknemers komen nu binnen als interim. Ze hebben een kort gesprek, krijgen een kleine rondleiding en mogen eraan beginnen. Op een vast contract bij Carrefour moeten de nieuwelingen niet meer hopen. Wij werken met vijftig vaste en zo'n vijftigertig tijdelijke mensen. Soms lopen we rond en komen iemand tegen die een T-shirt met ons logo draagt. Tiens, zeggen we dan, die hebben we hier nog nooit gezien." - arbeidster Carrefour Zwijnaarde

Onderteken de actiekaart!

Wil jij ook dat werkgevers de vrijheid van vereniging respecteren? Onderteken dan deze actiekaart en verstuur ze naar ons! We bezorgen alle kaarten aan de werkgeversorganisaties. (zie ommezijde)

in beweging

Solidair met de slachtoffers in Haïti

Haïti, een van de armste landen ter wereld, werd in januari getroffen door een zware aardbeving. De aardbeving maakte minstens 100.000 slachtoffers.

De internationale noodhulp draaide al snel op volle toeren. Gespecialiseerde noodhulporganisaties zijn nog steeds aanwezig en zorgen onder meer voor voedsel, geneesmiddelen en drinkbaar water.

Na de levensnoodzakelijke eerste hulp zal de bevolking ook behoefte hebben aan meer structurele ondersteuning. Daarom lanceerde **fos** samen met ABVV, **sp.a** en de Socialistische Mutualiteiten een oproep tot solidariteit met de slachtoffers van deze ramp.

De oproep kwam niet in dovemansoren terecht. Verschillende gedingen van de socialistische beweging bleven niet op hun geld zitten en maakten een mooi bedrag over aan **fos** en heel wat individuen deden hetzelfde. Op sommige plaatsen werden zelfs zeer originele acties opgezet om geld in te zamelen. Alles samen ontving **fos** intussen ruim 35.000 euro aan giften! Dit geld zal besteed worden aan de duurzame wederopbouw van Haïti.

© Andrew Bigosinski

© Andrew Bigosinski

Beste werkgever,

Ik ondersteun de eisen van de campagne waardig werk. En vrijheid van vereniging is de eerste stap naar waardig werk wereldwijd. Daarom wens ik dat u als werkgever het recht op vrijheid van vereniging van alle werknemers, net als alle fundamentele arbeidsrechten, respecteert en doet respecteren. Niet alleen in uw eigen onderneming maar ook bij uw toeleveranciers, uw onderaannemers en uw dochterbedrijven waar ook ter wereld. Niet door vrijblijvend een charter te ondertekenen maar door een concreet en afdwingbaar engagement.

Naam en voornaam:

Handtekening:

AAN

FOS-SOCIALISTISCHE SOLIDARITEIT

GRASMARKT 105 BUS 46

1000 BRUSSEL

Gender in de Afrikaanse vakbeweging

Voor een werkende vrouw in Afrika heeft de strijd voor waardig werk een extra dimensie. Om haar recht op waardig werk te garanderen, moet ze zich niet alleen actief inzetten tegen seksisme op de werkplek en binnen de huishoudelijke sfeer, maar ook binnen de eigen vakbond.

Het Afrikaans Network voor Onderzoekers over de Arbeid (ALRN), een partner van **fos**, bracht in een studie de ervaringen van vrouwelijke leiders binnen de vakbeweging in Afrika in kaart. Het ALRN is een netwerk van vakbondsonderzoekers in Afrika dat onderzoek verricht naar gedeelde problemen binnen de Afrikaanse vakbondsbeweging. **fos** is nauw betrokken geweest bij de oprichting van het netwerk en ook **fos** partnerorganisaties LaRRI uit Namibië en LEDRIZ uit Zimbabwe zijn zeer actieve leden van het ALRN.

Drastische aanpak

Voor het onderzoek naar vrouwen binnen de vakbondsbeweging in Afrika maakte Naome Chakanya, onderzoekster bij LEDRIZ, een analyse van de positie van vrouwen binnen de Zimbabweanse vakcentrale ZCTU. ZCTU kan trots zijn op de stappen die de centrale reeds heeft gezet om aan de genderproblematiek binnen de vakbondsbeweging in Zimbabwe te werken. De recente ALRN-studie legt echter de vinger op een aantal problemen die om een meer drastische aanpak van het gendervraagstuk vragen.

"ZCTU heeft een verklaring over gender aangenomen waarin de nadruk ligt op gelijke kansen en rechten voor vrouwen", legt Naome uit. "Daarnaast zijn er weliswaar structuren in het leven geroepen om de representatie en participatie van vrouwen te garanderen. Toch is er een gebrek aan concreet beleid rond gender, vooral binnen de geaffilieerde vakbonden. Dit maakt het moeilijk om veranderingen door te voeren en problemen aan te pakken."

"Vakbonden worden hard aangepakt en vooral vrouwen laten zich hierdoor afschrikken."

Neerbuigende houding

Participatie van vrouwen in de vakbondsbeweging in Zimbabwe is net als in vele andere Afrikaanse landen minimaal. Naome legt uit hoe dit komt: "Vrouwen dragen naast hun werk ook zorg voor het huishouden. De rol van vrouwen binnen de vakbeweging wordt - net als binnen het huishouden - sterk be-

paald door culturele verwachtingen van mannen en vrouwen rond gender rollen. Vooral vrouwen die hogere posities innemen, worden geconfronteerd met een neerbuigende houding van mannelijke collega's en superieuren. Hiernaast zullen vrouwen het gevecht moeten aangaan met hun zelfopgelegde minderwaardigheidsgevoel waardoor ze zich bijvoorbeeld minder vaak in discussies durven mengen."

Crisis

Ook de politieke en economische crisis in Zimbabwe heeft een grote impact gehad op de mate waarin vrouwen binnen de vakbeweging actief zijn. Naome benadrukt "Ten eerste was er binnen het huishouden een grotere werklust door gebrek aan water, elektriciteit en basislevensmiddelen. Ook waren er steeds minder formele werkplekken. In sectoren waarin veel vrouwen werkzaam zijn, zoals de detailhandel en de agrarische sector, vielen de grootste ontslagen. Een andere oorzaak is dat vakbondsactiviteiten in Zimbabwe vaak gezien worden als steun voor de oppositiepartij MDC.

>>

© Freya Howard

Ze worden hardhandig aangepakt door de overheid en er is veel geweld tijdens vakbondsacties. Uit het onderzoek bleek dat vooral vrouwen zich hierdoor laten afschrikken. Zij worden uit angst voor repercussies liever geen lid van een vakbond en vrouwen die dit in het verleden wel waren, haakten gedurende de laatste jaren uit vrees af”.

Gezamenlijke strategie

Nu de economische en politieke situatie in Zimbabwe langzaam verbetert, zullen LEDRIZ en ZCTU gezamenlijk een strategie voor de verbetering van de positie van vrouwen

binnen de vakbonds beweging formuleren waarin de aanbevelingen uit de recente ALRN studie centraal zullen staan. Veel aandacht zal uitgaan

“Vrouwen zullen moeten vechten tegen hun minderwaardigheidsgevoel”

naar een vormings- en trainingsprogramma, om zowel de slagkracht van vrouwen te vergroten als om juridische ondersteuning te kunnen bieden

aan vrouwen die het slachtoffer zijn van seksisme en discriminatie. Ook zal er meer aandacht zijn voor de formulering van genderbeleid door geaffilieerde vakbonden. **fos**, als partner van ZCTU en LEDRIZ, zal beide partners de nodige ondersteuning bieden zodat de aanbevelingen van de ALRN studie ook in praktijk kunnen worden gebracht en de positie van werkende vrouwen in Zimbabwe daadwerkelijk kan verbeteren.

Meer info op www.alrn.org

Jolanda Jansen, **fos** Zuidelijk-Afrika

ECUADOR

Jacqueca

Ingrediënten [voor 2 personen]

- 2 kipfilets
- 2 teentjes look
- 1 grote ui
- sap van 1/2 limoen
- 1 blik kokosmelk
- 2 eetlepels olijfolie
- 1 blikje tomatenpuree
- enkele takjes koriander
- 8 scampi's

Dit recept werd ons bezorgd door Truus Barremaecker, educatief medewerkster van VIVA-SVV in Brugge.

Wil jij ook je favoriete recept in deze rubriek bekendmaken? Stuur het dan naar lisa.develtere@fos-socsol.be

© Wikimedia

Bereiding --> Snijd de kipfilet in grove stukken, meng met zout en looksnippers en laat vervolgens 30 minuten staan --> Verhit de olie in de pan en fruit even de ui --> Meng de limoensap en de tomatenpuree erdoor --> Kruid met peper en zout en voeg vervolgens de kipfilet toe --> Bak heel even mee en overgiet het geheel met kokosmelk --> Breng het geheel al roerend aan de kook --> Voeg op het einde de scampi's toe en laat alles nog even doorkoken --> Haal van het vuur wanneer de scampi's gaar zijn --> Bestrooi de Jacqueca met grof gehakte koriander en serveer met rijst.

Onze werking in het Zuiden en in Vlaanderen is enkel mogelijk door de inzet van heel wat mensen voor en achter de schermen.

Spots op

ONZE fos-KERNEN

WAT IS EEN LOKALE fos-KERN?

Een groep vrijwilligers uit de socialistische beweging (leden van sp.a, ABVV en/of de Socialistische Mutualiteiten) die activiteiten organiseert om het recht op waardig werk en gezondheid kracht bij te zetten. Deze activiteiten kunnen sterk uiteenlopen: inzamelacties, informatie verspreiden, vormingen organiseren, politieke actie voeren, nieuwe mensen overtuigen,... Keuze alom!

WAAROM IS EEN LOKALE KERN BELANGRIJK?

Duurzame sociale vooruitgang bereik je vooral met een brede beweging in Zuid en Noord, op nationaal en lokaal niveau. fos-groepen bouwen een brug tussen het Zuiden en Vlaanderen. Ze vertegenwoordigen fos, vullen nationale acties aan en versterken ons draagvlak in dorpen en steden. Een cruciale meerwaarde.

WIL JIJ EEN fos-KERN OPSTARTEN/VERSTERKEN?

Neem contact op met fos (02 552 03 02 of noord@fos-socsol.be) Wij helpen jou graag verder met informatie, advies, begeleiding, materiaal,... Kortom, alles om jouw initiatieven mee op poten te zetten.

Agenda

Voor meer informatie over deze en andere activiteiten:

surf naar onze website www.fos-socsol.be of bel naar 02 552 03 00.

WERKNEMERS ZIJN GEEN GEREEDSCHAP. DAAR BLIJVEN WE OP HAMEREN!

Actie op 1 mei

Kortrijk, Gent, Wellen, Kapellen en andere steden

fos en ABVV doen samen een ludieke actie. Doe mee!

Congres Vlaams ABVV

7 & 8 mei, Floreal, Blankenberge

Thema: "Een sterke vakbond is broodnodig."

fos informeert over waardig werk. Org. Vlaams ABVV

Lokettenactie

april - juni

In de grote steden van elke provincie
Meer informatie in de kalender op www.fos-socsol.be

Wereldfeest

29 mei, Bruul, Leuven

Bruisend mondiaal feest met als thema: "Het ABC van de wereld."

sp.a ledendag

30 mei, Bokrijk, Genk

Zak zeker af naar het Wereldplein en maak kennis met fos en de campagne

Dagje Oostende

26 juni, Zeedijk, Oostende

Ledendag van NVSM.

fos is aanwezig met een interactieve stand.

Org. NVSM

Wachtnacht

Zaterdag 11 september

Sint-Pietersplein, Gent

De coalitie "2015 De Tijd Loopt", waar fos deel van uitmaakt, organiseert een groots evenement. In 2010 resten ons nog vijf jaar om de Millenniumdoelstellingen te halen. Tijd voor een wake up call. Kruis de datum alvast aan, want het hele plein moet vol!

WERKNEMERS ZIJN GEEN GEREEDSCHAP DAAR BLIJVEN WE OP HAMEREN BETERE ARBEIDSREGELS AFDWINGEN IN NOORD EN ZUID

Werknemers zijn geen gereedschap. Dit is duidelijk. Nochtans is het een realiteit voor miljoenen werknemers in het Zuiden én het Noorden. Zonder internationale, **bindende arbeidsnormen** zullen we er nooit in slagen hier verandering in te brengen. Voer actie samen met **fos-socialistische solidariteit**, de vakbonden en andere ngo's, want werknemers zijn geen gereedschap!

www.fos-socsol.be

2015
DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN
DE TIJD LOOPT